uerte, quòd in illis caſi-
bus, in quibus inimicus
40 † ab accuſando, repelli-
tur, quod in eiſdem accu
ſando admittitur, quando
ſe conſtituit in carcere
cum accuſato, quia tunc
indubitáter ceſſat omnis
ſuſpicio, & omnis pręſū-
ptio, quæ ei poſſet obijci,
& apponi, tollitur Ita la-
tè uide per Marſ. in pra-
ctic. crimin. §. diligenter,
poſt num. 208. *Giach.*

o *Ceterum ſi eſſet.*) No
uell. in tract. ad defenſam
uerbo, quæ perſonæ ac-
cuſ. non poſſ. nu. 13. *Roſ.*

p *Sed hic etiam quæro
nunquid pauper.*) Adde,
ut ſupra adnotaui, quòd
admittitur, quando ſe cō
ſtituit in carcere cum ac-
cuſato, quia tunc indubi-
tanter ceſſat omnis ſuſpi
cio. *Giach.*

Sed hic etiam quæro.)
Far. vbi ſup. num. 46. &
ſeq. & nu. 50. *Roſ.*

*Sed hic etiam quæro,
nunquid pauper.*) Adde
41 † videndum Menoch. de
arbitr. Iud. caſ. 65. vbi ha-
betur, quis dicatur pau-
per.

Itē adde, quòd ſi pau-
per, & ſuſpectus accuſās
ſe ſubſcriberet ad pęnam
talionis, & carceri ſe mā
ciparet, eſſet admitten-
dus, vt per Marſ. in pra-
ctic. crim. §. diligenter,
nu. 205. ſed ualidiſſimè
contrarium tenuit De-
cian. in tract. crim. tom. 1.
lib. 3. cap. 17. in 10. limit.

Item adde, quòd po-
teſt accuſare, ſi ſuam, uel
ſuorum iniuriam proſe-
quatur. Anchar. conſilio
416. col. 2. & Decian. in
d. tract. crim. tom. 1. lib.
3. c. 22. num. 21. *Baiard.*

q *Dicatur pauper.*)
Adde Bartol. in l. illicitas,
§. præſes. ff. de offic. præ-
ſid. Paupertatis autē in-
commoda, uide per Bal.
& Doct. in l. ſi quis ad de
clinandam. C. de Epiſc.
& cler. Barr. in l. ſi uerò,
§ qui pro rei qualitate, ff.
qui ſatiſd. cog. *Guiot.*

r *Propter reuerentiā.*)
Farin. ſup. nu 13. *Roſ.*

Propter reuerentiam.)
Adde uidendum Decia.
in tract. crim. tom. 1. libr.
3. cap. 10. num. 6. cum ſe-
quent. ubi habetur mul-
tiplex ratio huius conclu
ſionis; & quòd laicus po-
teſt accuſare clericum in

*Docto. vt dicit Hieron. poſt
Ange. de maleſ. in verbo. Et
ad querelam, poſt numer. 37.
alias pauci eſſent, qui poſſent
accuſare. Certum eſt enim,
quòd nullus amicus alium ſi-
bi amicus accuſat, ſed ſem-
per accuſationem præcedere
ſolet aliqua animorum offen
ſio.* [o] *Ceterum ſi eſſet inimi-
citia capitalis, vtique talis
inimicus eſſet ab accuſatione
repellendus. Et ita communi-
ter tenetur, & ſeruatur, vt
dicit Ang. in loco præallegat.
nume. 36. vbi etiam Hieron.
in Apoſtil. dicit, quod ita te-
nent communiter Doct. Hanc
etiam dicit eſſe communem
opin. Berous in d. c. 1. nu. 47.
& ſeq. de accuſation. talis. n.
præſumitur potius accuſare
ad priuatam vindictam, quā
zelo iuſtitiæ, hoc tamen in-
tellige, niſi p opriam iniurā
perſequeretur, tunc enim nul
lo modo eſſet ab accuſatione
18 repellendus. Quæ autem di-
catur capitalis inimicitia,
vel non, relinquitur arbitrio
iudicis, vt dixi infra q. 24.
ver. item quæro.*

[q] *Sed hic etiam quæro, nun
19 quid pauper repellatur ab
accuſando. ſolet enim lex de
pauperibus non multum con-
fidere. Reſpon. quod regula-
riter pauper repellitur ab ac-
cuſando, qui ſcilicet habeat
in bonis minus quam quin-
quaginta aureos, vt dicit
tex. in l. nonnulli, ff. de accu-
20 ſatio. Bene verum eſt, quod
talis pauper eſt bonæ, &
honeſtę fidei, & vitæ, & non
ſuſpectus propter pauperta-
tem, non repellitur ab accu-
ſando, ſecundum gloſ. in d. l.
nonnulli, in gloſ. vnica, quā
ſequuntur omnes, vt ait Be-
rous in d. cap. 1. poſt nu. 54.
ſubdens, non eſſe ab ea conſu-
lendo, aut iudicando receden
dum. Quis autem* [r] *dicatur
pauper, dixi ſupra libro 2. §.
pauper.*

[r] *Propter reuerentiam di-
xi etiam aliquos repelli ab
21 accuſando, puta, ſi laicus ve
lit accuſare, ſeu denunciare
criminaliter clericum de ali-
quo crimine, non enim admit
titur, niſi ſuam iniuriam per
ſequatur. Et hæc eſt commu-
nis opin. vt dicit gloß. in
ſumma, 2. quęſt. 7. in gloſſ. vni-
ca. Et hoc omnes admittunt
ſecundum Foller. pract. cri.
canon. fol. 48. numero 43.
quæ etiam locum habet (ſe-
cundum aliquos) in clericis
primę tonſurę, vt ſcilicet de
iure, neque ipſi a laicis ac-
cuſari poſſint, licet hoc pri-
uilegium, quo ad ipſos, in de-
ſuetudinem abierit, vt atte-
ſtatur Pract. Caſoni, fol. 99.
numero 5. Ratio autem huius
concluſionis eſt maleuolentia
laicorū verſus clericos, pro-
pter quam laici pręſumeren-
tur potius moueri odio, quā
zelo iuſtitię, ſi clericos accu-
ſarent. Adde, quod neque
etiam admittitur laicus ad
proponendum crimen ciuili-
ter contra clericum. Et eſt
communis regula, vt ait Fel.
in cap. ex parte, numer. 6. &
ſequen. de teſtibus. Scias ta-
men, quòd quando in accuſa-
tione verſatur crimen, ſiue
ius publicum, puta, dilapida-
tionis bonorum eccleſię tunc
quilibet laicus etiam extra-
neus admittitur ad accuſan-
dum clericum, & ita tenent
communiter Doctores, ut ait
Ferret. conſi. 183. numer. 3.
Pręterea ſcias, quod quili-
bet laicus etiā extraneus po-
teſt accuſare clericum, proſe
quendo ſuam, uel ſuorum in-
iuriam corporalem, etiam cri
minaliter, & ita tenent om-
nes Doctores ubique, ut atte-
ſtatur Ferret. in d. conſ. 183.
poſt num. 4. verſi. Quintò corroborantur.
22 Sed nunquid poteſt patronus laicus accuſare clericum
inſtitutum eccleſiæ, in qua eſt patronus? Reſpon. gloſ. in
d. cap. ex parte, in verbo, Tacite, in fin. tenuit, quod ſic,
ſed certè communiter tenetur oppoſitū, ut atteſtatur Are.
in c. cum dilecti. poſt n. 10. de accuſ. Bene uerum eſt, ꝙ in
libro meo illa gloſ. dicit totum contrariū eius, ad quod alle-
gatur, uidetur. n. tenere quod nō pōt accuſare, ſed admitta
tur ad denūciādū. Vide, quę dixi ſupra q. 7. uerſ. quęro ēt.
23 Sed quęro, nunquid uaſallus poſſit accuſare dominum
do delicto Reſpon. quod licet inter Doctores ſit controuer-
ſia, an poſſit illum criminaliter accuſare, tamen quòd poſ
ſit ciuiliter, hoc ab omnibus communiter recipitur, vt ait
Gratus conſ. 1. numer. 60. lib. 1. Vide, quę dixi inf. lib. 7.
§. Actio.*

[1] *Item quęro, nunquid poſſit quis nomine alieno accuſa-
24 re. Reſpond. quod regulariter non poteſt. Hinc. infertur,
quòd ſyndicus uniuerſitatis non poteſt aliquem accuſa-
re nomino ſyndicatorio, ſed opus eſt, quod accuſet ſuo
nomiue, ad vtilitatem tamen ipſius vniuerſitatis. Et hæc
eſt communis opin. Legiſtarum, vt atteſtantur Scribentes*

in

crimine hæreſis, ſymo
niæ, læſæ maieſtatis, aſ-
ſaſſinij, & in alijs caſibus
ut ibi per eum, & quòd
talis prohibitio non pro-
cedit, ſi ante litis conte-
ſtationem non oppona-
tur, & ad prædicta uide
etiam Farinacium q. 12.
num. 13.

42 Item adde, † an, &
quando pater poſſit ac-
cuſare filium, & filius pa
trem, mater filium, & fi-
lius matrem, frater ſoro-
rem, & ſoror fratrem, &
affinis, affinem, per Soci-
num in cap. accuſaſti, nu
mero 11. cum ſeq. de ac-
cuſat. ubi latè, & Gabriel
conſil. 74. nu. 4. uolum. 1.
& Decian. in tract. crim.
tomo 1. lib. 3. cap. 14. ubi
latè qui propter reueren
tiam accuſare prohibeā-
tur. *Baiard.*

ſ *Item quæro.*) De
ſyndico uniuerſitatis Fol
ler. in uerbo, audiantur
excuſationes, nume. 25.
& Ioan. Fichard. in com-
mun. uerſic. uniuerſitas,
Nouell. in d. tractatu ad
defenſam verbo, quę per
ſonæ, numero 27. Fari-
nac. q. 99. num 6. uol. 4.
Roſ.

*Item quæro, nunquid
43 poſſit.*) Adde † uidendū
Farinac. quæſt. 12. num.
51. & Decian. in tractat.
crimin. tomo 1. lib. 3. ca-
pit. 36. in quibus locis la-
tiſſimè, quando nomine
alieno accuſare liceat.
Baiard.

Quod

t *Quod ita tenent om
nes Doctores.*) Adde,
44 † quod idem tenet Ca-
pyc. deciſ. 5. etiam, quòd
non eſſet ſyndicus uni-
uerſalis, ſed ad unā cau-
ſam tantum, & ſi dubita-
tur de mādato, quod de-
beat admitti, cū cautione
de rato, & in Regno
Neapol. adeſt conſtitut.
45 Generalia iura, per quā
Syndicus Vniuerſitatis,
& procurator mulieris
coniugatæ poſſunt accu
ſare alieno nomine, &
Afflict. in d. conſtit. dicit
requiri, quòd Syndicus
habeat mandatum ſpe-
ciale, non autem in uni-
uerſali. Immò uidetur
ſentire, quod etiam ſpe-
cialis poſſit accuſare, &
ſi dubitatur de mandato,
tunc debeat admitti cum
cautione rati.
46 Item adde, quòd † Vni-
uerſitas poteſt agere pro
iniuria facta uni de Vni-
uerſitate; nam qui tangit
membrum, corpus tan-
git: Oldr. conſ. 66. incip.
an ex delicto, Foller. in
pract. crim. uerb. audiā-
tur exceptiones, nu. 70.
47 Item adde, † quod iſta
regula, quod quis non
poſſit alieno nomine ac-
cuſare fallit in Fiſco, Il-
luſtribus perſonis, mulie-
ribus honeſtis: & mino-
ribus; nam omnes iſtæ
perſonæ per procurato-
rē, tutores, & curatores,
accuſare poſſunt, ut ha-
betur per Afflict. in cōſt.
beneficium, nu. 3. Gloſ. in
d. conſtit. Generalia iu-
ra, & in mandato debent
apponi omnes illæ ſolem

*in cap. dilectus, il 2. de ſimon.
& in ſpecie Io. Andr. ſuper
Glo. pe. & Anchar. & Henr.
Boic. & Anan. nu. 16. quos
referunt Auguſt. & Hieron.
poſt Ang. de maleſ. in d. ver
bo, Et ad querelam, poſt nu.
20. Sic etiam poteſt tutor no
mine ſuo accuſare ad vtilita
tem pupilli, ſed tenetur nomi
ne proprio ſe inſcribere, ſe-
cundum communem opin. vt
dicit Ana. in cap. 2. nu. 20.
de calum. Villalpand. ſuper
l. 22. c. 29. nu. 3. in fine. Sed
certè Bal. in l. 1. num. 35. C.
de accuſa. tenuit indiſtinctè,
quòd ſyndicus vniuerſitatis
poſſit in iudicio capitali con-
parere pro ipſa vniuerſita-
te, tam accuſando, quàm de-
fendendo, & ſubdit,* [t] *quòd
ita tenent omnes Doctor. quæ
opin. mihi magis placet, &
etiam videtur conſuetudo il-
lam approbare. Poſſet autem
contraria opin. procedere, lo-
quendo ſecundum diſpoſitio-
nem iuris communis, ſecun-
dum quam accuſans ſubijci-
tur pœnæ talionis. Sed poſt-
quam hodie ſublata eſt illa
pœna talionis, non video, cur
vniuerſitas non poſſit accuſa
re per ſyndicum, vel procura
torem, ſicut quilibet alius,
iuxta ea, quæ dixi inf q. 32.
verſic. quæro nunquid. Et
idem dico in tutore.*

Quæro, [u] *an compater, vel
25 filius ſpiritualis, quem vul-
gò* [z] *filiaſtrum appellamus,
admittatur ad accuſandum
pro iniuria, vel offenſa facta
ius compatri, vel patri ſpiri
tuali. Reſpon. quòd ſic. ita te-
net Bal. in l 1. num 57. C. qui
accuſar. non poſ. licet dicat ſe
neſcire, quòd de hoc reperia-
tur lex, neque decretalis.
Maior enim eſt cognitio ſpi-
ritualis, quam carnalis. Et
(ni fallor) Plaza lib. 1. deli-
ctorum, c. 40. nu. 11. in fi. di-
cit, quòd nemo vnquam Do-
ctorum refragatus eſt.
26 Quæro, an filij illegitimi
admittantur ad accuſandum
de morte eorum patris. Re-
ſpon. ſi quidem ſunt natura-
les, ſ. nati ex ſoluto, & ſoluta,
nō modo admittuntur ad ac-
ſandum, ſed etiam pærferun-
tur ceteris conſanguineis. ita
tenent Bal. in d. l. 1. nu. 50. C.
qui accuſ. non poſ. Et eſt re-
ceptiſſima omnium ſentētia,
vt dicit Plaza. lib. 1. delict.
c. 41. nu. 5. Si verò ſunt ſpu-
27 rij adulterini, vel inceſtuoſi,
non admittuutur, & eſt com-
munis opin. vt dicit Felin. in
c. nonnulli, §. ſunt & alij, nu.
58. de reſcript. et Villalpand.
in l. 22. §. 42. nu. 7. prout il-
los refert Plaza in d. c. 41. n. 36. in fin. & ſeq. Tales enim
filij, vti à læge reprobati, pro filijs non habentur, cum cer-
tum patrem nō agnoſcāt: Et ideò vbi certum patrem agno
ſcerent, fortè non eſſent ab accuſatione repellendi. Et ita
concludunt communiter Doctores, vt atteſtatur Petrus
Bellus de re milit. fol. 139. num. 64.
28 Sed an tales filij ſpurij poterunt accuſare de morte eo-
rum matrum. Reſp. quòd ſic: Et eſt omnium receptiſſima ſen
tentia, vt dicit Plaza in d. c. 41. nu. 29. certa eſt enim ma-
ter, & quo ad ipſam lex eos pro filijs accipit, vt dixi ſupra
lib. 2. §. Filius, quòd tamen intelligendum eſt, vt procedat,
modo tales ſpurij non ſint nati ex damnato coitu, & à lege
punibili. Vide, quæ dixi infr. q. 58. verſ. Scias autem.*

nitates, & requiſita, quæ
debent apponi in accuſa-
tione, alias mandatū eſ-
ſet inefficax, Roman. cō-
ſil. 40. *Baiard.*

u *Quæro, an cōpater.*)
Vel commater accuſare
poſſit occiſorem ſui com
patris, ultra Bald. in text.
allegatum, uid. per Boer.
deciſ. 233. col. 2. cum ibi
allegatis. *Giach.*

Quæro an compater.)
48 Adde † quod etiam com
mater poteſt accuſare oc
ciſores ſui compatris, ſe-
cundum Boer dec. 233.
& hanc partem pluribus
proſequitur. Tiraque. de
pœn. temperan cauſ. 21.
num. 11. *Baiard.*

x *Filiaſtrum.*) Item,
quod filiotius, ſeu filio-
lus admittatur ad accu-
ſandum pro iniuria, uel
offenſa facta patri ſpiri-
tuali, uide etiā per Boer.
eadem deciſ. 233. in fin.
Giach.

y *Si verò ſunt ſpurij.*)
49 Adde, † quòd filia ſacer-
dotis poteſt accuſare de
morte patris, ſecundum
Ang. in l. 1. ff. de accuſ. &
ibi. *Baiar.*

QVÆSTIO XV.

Subijciuntur nonnullæ quæſtiones ad accu-ſationem pertinentes.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Iudex an poſſit ex officio repellere accuſatorem nō idoneum.*
2 *Et quid accuſatus contra eum aliquid opponere non poſſet.*
3 *Et quid ſi vterque ſit infamis.*
4 *Accuſatore minus idoneo, ſi pars non opponat, an proceſſus valeat.*
5 *Iudex an poſſit cogere partem offenſam ad accuſandum.*
6 *Quis in accuſando præferatur.*

Ex Additionibus.

1 *Accuſator inhabilis an poſſit ex officio à iudice repelli poſt lapſum termini ad proponendum declinatoriam.*
2 *Et quomodo ſit procedendum ſuper inhabilitate accuſatoris, & rei.*
3 *Accuſatoris inhabilitas, an poſſit opponi poſt litem conteſtatam.*
4 *Accuſatio prohibita à ſtatuto reddit proceſſum nullum, & condemnationem inualidam.*
Iudex non inquirit ad fauorem eius, qui per ſtatutum nō auditur, num. eod.
5 *Iudex an poſſit ſtatuere terminum ad accuſandum.*
6 *Pater quando præferatur matri, fratribus, & nepotibus in accuſando mortem filij.*
Et ſi omnes concurrerent, omnes admittentur, ibidem.
Et ſi filius erat Monachus, an præferatur pater, vel Abbas, aut Prior.

ADDI-

QVÆST. XV.

VISVM eſt, quæ perſonæ accuſare poſſint, vel non; reſtat vt pro complemento aliquas etiam quæſtiones in hoc propoſito ſubijciamus. Quæro igi-
1 tur inprimis nunquid iudex poſſit ex officio repellere accuſatorem non legitimum, etiamſi pars non opponat. Reſpon. quod ſic, ne ſi legitimus non fuerit accuſator, fruſtra fatigetur accuſatus, vt dicit tex. in c. 1. de accuſ. Et ita communiter dicitur, vt ait Old. conſ. 124. nu. 1.

2 Et hoc quidem de plano procedit, quando accuſator ex culpa, vel defectu ſuo repellitur ab accuſando: Sed pone, quòd accuſatus (iure in ſui odium ita diſponent) non poſſit opponere contra perſonam accuſatoris, puta, Epiſcopus contra familiarem ſuum, vt eſt tex. in c. nulli, de accuſa. nunquid adhuc poterit iudex ex officio ſuo illum repellere? Reſp. quod ſic. ita ſentit, loquendo per verbum forte, Gl. in d. c. nulli, in Gl. fi. eius opin. communiter ab omnib approbatur, vt dicit Corſ. in repert. Abb. in verbo, Iudex. Poteſt enim iudex in ijs, quæ ſibi vt iudici nota ſunt, procedere ex officio, & conſequenter proponere exceptiones, quas ipſi parti opponere non liceret.

Sed quæro, quid ſi ali-
3 quis, qui non poteſt accuſare, puta infamis, vel excommunicatus, accuſat alium infamem, vel excommunicatum, & iſte excipiat contra accuſatorem, quod eſt infamis, nunquid erit hæc exceptio admittenda, an autem poterit accuſator dicere reo, quòd cum ipſe ſit infamis, non debet poſſe talem exceptionem proponere iuxta illud, quod vulgò dici ſolet: c Nihil Iudæus Iudæo, Nihil Catilina Cethego. Reſpond. quòd reus poteſt hac exceptione repellere accuſatorem, non obſtãte quòd ipſe ſit infamis. ita dicit Bart. in lib. ſeruos, ff. de accuſ. cuius opinio communiter tenetur per Doctores, vt atteſtntur Hieron. in Apoſt. ad Ang. de malef. in verbo, Et ad querelam poſt num. 69.

4 Sed d pone, quòd aliqua perſona ex ijs, quæ de iure accuſare prohibentur, aliquem accuſauerit, & non fuerit contra eam oppoſitum, nunquid proceſſus factus ſuper huiuſmodi accuſatione ſuſtinebitur, an autem erit ipſo iure nullus? Reſpon. quòd talis proceſſus factus parte nõ opponente valet. ita tenet Bart. in libro 1. §. accuſa. numero 2. ff. ad Turp. & dicit Ana. in d. cap. 1. numer. 2. de accuſ. quòd ita tenent communiter Doct. Hanc etiam atteſtatur eſſe commu. opi. Aret. in d. c. 1. num. 21. in fi. quem refert. Pract. Conradi, fol. 130. num. 14. Hieron. poſt Ang. de maleſic. in verbo, Et ad querelam, poſt nu. 40. Sibi enim imputare debet accuſatus, qui exceptionem ſibi competentem non propoſuit. e Sed hoc rarò contingit in practica, quia cum in quocunque crimine (vt ſæpè dixi) poſſit iudex per inquiſitionẽ procederet nunquam ferè diſputatur, an f accuſator ſit idoneus, vel non.

5 Item g quæro, ſi alicui ſit illata iniuria, vel facta aliqua offenſio, & ipſe nolit de hoc querelare, ſiue accuſare, nunquid iudex poterit illum cogere ad accuſandũ. Reſpon.

ADDITIONES
Ad Quæſt. XV.

a
1 a Viſum eſt, quæ perſonæ.] Adde, † videndum Bero. in cap. 1. de accuſat. num. 2. vbi dicit hoc verum, eſſe etiam ſi pars ſit excluſa à proponendo declinatoriam cõtra inhabilitatem perſonæ, per lapſum termini, tamen diſtinguẽdo, quòd aut eſt talis exceptio declinatoria contra inhabilitatem perſonæ, quæ iudicium retrò nullum nõ redderet, vt eſt exceptio, quod quis ſit miles, vel femina, vel ſimilis; & tũc ea nõ poteſt opponi poſt lapſum termini: aut ſi talis exceptio, quæ retrò redderet iudicium nullũ vt exceptio falſi procuratoris, vel quod ſit ſeruus, furioſus, vel infans, & tunc per Iudicem ex officio repelli poteſt, & Cõrad. in pract. in tit. de accuſat. n. 14. ita diſtinguit, quod ſi acuſator ſit omninò, & prorſus inhabilis, puta, Iudæus, hæreticus, infamis, & ſimiles, qui repelluntur odio ipſius perſonæ, & iſtos etiã parte nõ opponente, iudex ex officio repellere poteſt; ſecus ſi non ſint omninò inhabiles, vtputà, quia poſſint expreſſo vel tacito conſenſu partium habilitari, quia tales, parte non opponente à iudice non poſſunt repelli. *Baiar.*

b Sed quæro, quid ſi
2 aliquis.] Adde, † quod facta oppoſitione per reũ, contra perſonam accuſatoris, & replicatione ad excludendam oppoſitionem, & perſonam rei, ſi exceptiones oppoſitæ perſonarum legitimitatem reſpicerent, & erant tales, quæ immediatè excludebant litigantes à limine iudicij propter eorum inhabilitatem, & ſic erant declinatoriæ contra perſonas litigantium tunc quærẽdum eſt prius de replicatione accuſatoris, quam rei, aut replicatio accuſatoris oppoſita contra exceptionem inhabilitatis perſonæ ſuæ, reſpiceret non inhabilitatem perſonæ, ſed merita cauſæ, tunc prius cognoſcendũ eſſet de exceptione rei conuenti, quàm de replicatione accuſatoris, ita tradit Berous in cap. 1 num. 10. de accuſat. *Baiar.*

c Nihil Iudæus Iudæo.] Reperitur hoc idem apud conſuetudinem Turon. tit. de ſucceſſions de Fief. art. 128. verſic. ſi Filli noble, & aliàs dicimus, quòd par in parẽ non habet Imperium, infra q. 38. verſ. Quæro pone, Capyc. deciſ. 27. ſub nu. 11. declara, vt ibi; & de hac paræmia vide apud Alciat. in tit. de verb. ſignific. lib. 4. in princ. ſub nu. 4. ad Gloſſ. in l. quidam, in verſ. poſtulabat, ff. ſi quis omn. cau. teſt. *Drogh.*

d Sed pone, quod aliqua
3 perſona.] Adde, † quòd exceptio iſta eſt dilatoria, & debet opponi ante litẽ conteſt. Bart. in l. qui accuſare, in princip. ff. de accuſ ſed Conrad. in practic. tit. de accuſ. dicit, ꝙ ſi inhabilitas prouenit de iure ciuili, tunc de ea opponi debet ante litẽ conteſtatam, ſi verò proueniat de iure gentium, vel naturali, tunc poteſt etiã poſt litem conteſtatam opponi.

4 Item adde, † quòd ſi ex forma ſtatuti quis non poſſit accuſari per aliquam perſonam, ſi fuerit accuſatus, & in contumaciam condemnatus non valebit proceſſus, & condemnatio, ſecundum Bald. in conſ. 426. lib. 5. *Baiard.*

e Sed hoc rarò.] Adde, quod iudex ex officio non poteſt inquirere ad fauorem illius, cui à ſtatuto eſt denegata audientia propter eius odium, & pęnam, Bero. in capit. nulli Epiſcoporum, nu. 5. de accuſ. *Baiard.*

f Accuſator ſit idoneus, vel non.] Sup. q. 14. verſ. Dixi quoq; & verſ. Scias tamen, infra q. 16. verſi. quæro nunquid ad fin. & inquantum dixit ſup parte opponente; vide qua multa tribuantur parti opponenti, addi. ad Mateſil. notab. 12. Marſil. rub. de fideiuſſ. à nu. 144. cum ſeqq. *Drogh.*

g Itẽ quæro ſi alicui.]
5 Adde, † quod nec iudex ad inſtantiam inquiſiti, poterit mandare offenſo, quod ſi intendit facere partem in iudicio, cõpareat infra certum terminum ad exponendam querelam; alias, eo elapſo, nõ audietur, niſi præceſſerit diffamatio facta per offenſum, quia licèt taceat in querelando, tamen ratione diffamationis poterit ſibi præfigi talis terminus; &, eo non veniente, decerni, quod alias non audietur, Român. conſil. 53. Cagnol. in l. diffamari, numero 14. verſ. quarta difficultas: & Carauit. in tit decimo, numero ſeptimo, vbi dicit, quod idem eſſet in eo, qui ſemel accuſauit, non autem in eo, qui non querelaſſet. *Baiard.*

quod nõ ita tenẽt Gloſ. in l. ſi quis homicidij, in verbo, Coges, C. de accuſ. quæ frequenti Doct. conſenſu probatur, ut ait Dida. lib. 1. reſol. cap. 11. circa fin. Et licet Bar. in l. in eum nu. 1. ff. de accuſ. tenuerit, quod ſpecialiter in crimine homicidij hæres poſſit cogi à iudice ad porrigendum querelam, ſiue accuſationem de homicidio cõmiſſo in perſonam eius, cui ſucceſſit: tamen contra eum eſt communis opin. vt atteſtatur Saly. in ea. l. ſi qui s homicidij, nu. 10. Hieron. poſt Ang. de malef. in d. verbo, & ad querelam, poſt num. 57. Bene verũ eſt, quod Bal. in d. l. ſi quis homicidij, num. 2. dicit contrarium communiter obſeruari, ſcilicet quod iudex poteſt cogere hæredes occiſi ad accuſandum de eius morte, quam refert etiam Aug. poſt Ang. in loco præallegato. h Sed certè neq; in hac prouincia, neque alibi ego vnquã vidi hoc obſeruari. Bene cogitur offenſus narrare cum iuramento iudicialiter ſeriem rei, ſed poteſt ipſe dicere vel cũ querela, vel ſine querela, prout ſibi magis placet. Et ita ſemper vidi practicari.

Succeſſiuè quæro, ſi multi
9 ſint, qui velint accuſare, ad quos etiã de iure ſpectet ius accuſandi, quis eorum ſit in accuſando præferendus. Reſpon. quod ille, qui perſequitur ſuam, vel ſuorum iniuriã, proximior præfertur extraneo accuſare volenti. k Inter eos verò, qui perſequũtur ſuam, vel ſuorum iniuriam, proximior præfertur. Si autem omnes ſint in pari gradu, omnes ſimul admittuntur. ita tenent communiter Doctor. teſte Ant. Gomeſ. lib. delictorum, cap. 1. num. 35. Et quod proximiores defuncti ſint in ipſa accuſatione ceteris præferendi, dicit eſſe frequentiorem Doctorum ſententiam Plaza lib. 1. delictorum, cap. 39. numer. 4. Proximus autẽ eſt, quem nemo antecedit, vt dixi ſupra lib. 2. §. Proximus. Inter extraneos verò accuſare volentes, iudex poteſt, & debet eligere magis idoneum, vt eſt text. in leg. ſi plures, ff. de accuſatione.

h Sed certè neque.] Adde totum titulum, C. vt nemo inuitus ag. vel cauſ. cog. *Drogh.*

i Succeſſiuè quæro.] Quis in accuſando præferatur, Farin. titul. de accuſ. q. 13. vol. 1. latiſſimè. *Roſſ.*

Succeſſiuè quæro.] Ad-
6 de, † quod ſi pater, & mater concurrant in accuſando de morte filij, prę fertur pater ratione patriæ poteſtatis; ſed ſi pater remiſerit; poteſt mater accuſare, ſecundum Salicet. in l. vxor, C. qui accuſa. non poſſ. & pater præfertur etiam in accuſando de morte filij, fratribus, & nepotibus ex ipſo filio præmortuo, niſi pater colluderet cum occiſore, ſiue cõponeret; & ſi omnes voluerint cõcurrere inſimul, omnes de ęquitate admittuntur, Boer. deciſione 210. vbi plenè, & per Foller. in pract. crim. in verſ. audiantur exceptiones, num. 42. cum ſeq. vbi etiam habetur, ꝙ ſi filius alicuius factus monachus occiſus fuerit, pater, & Abbas, ſiue Prior admittuntur inſimul ad accuſandum, quilibet pro ſuo intereſſe, & remiſſio vnius non nocet alteri, quo minus agere poſſit, vt etiam per Boer. deciſ. 121. *Baiard.*

k Inter eos verò.] Adde ſupr. q. 23. in princip.

QVÆSTIO XVI.

Quæ perſonæ accuſari poſſint, vel non.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 Accuſari qui poſſint, vel non.
2 Et an accuſatus de vno delicto, poſſit de alio crimin. accuſari
3 Et an condemnatus, vel abſolutus de vno crimine poſſit de eodem crimine accuſari.
4 Et an bannitus pro vno delicto poſſit de alio accuſari.
5 Et an ille, qui poſt delictum pęnitentia ductus eſt, poſſit de eo delicto accuſari.
6 Officiales an poſſint durante officio accuſari.
7 Vniuerſitas, vel collegium an poſſint accuſari.
8 Et quomodo dicatur Vniuerſitas, vel Collegium delinquere.
9 Et quomodo poſſit Vniuerſitas puniri.

Ex Additionibus.

1 Bannitus pro vno delicto, ſi de alio accuſetur, an poſſit citari, remiſſiuè.
2 Officialis an poſſit accuſari durante officio, & nu. 8.
3 Et vbi poſſet contra eum agi, non conuenitur coram ſyndicatoribus.
4 Et pendente lite ſuſpenditur ab officio, & alius ſubrogatur.
5 Officiali accuſato quando ſit interdicenda adminiſtratio, remiſſiue.
6 Officialis pendente contra eum inquiſitione ab officio ſuſpenditur.
7 Officialis legitimè priuatus officio nõ poteſt amplius illud exercere, etiam & Principis conceſſione.
8 Officiales violentas manus inferentes in ſubditos, aut eos alijs iniurijs afficientes, quibus pęnis plectantur, remiſſiue.
9 Officialis durante officio poteſt conueniri ex iuſſu ſuperioris.
10 Officialium Regis, vel Baronum exceſſus à quibus iudicibus cognoſcantur in Regno Neap.
11 Officialem non defendentes ſubditi, quibus pænis puniantur.
12 Et an teneãtur ex ſola ſcientia delicti committendi in perſonam officialis.
13 Vniuerſitas quando dicatur ratificando deliquiſſe, remiſſ.
14 Et quæ ſint articulanda, & probanda, remiſſiuè, & nu. 17.
15 Et quomodo poſſit Vniuerſitas delinquere, & puniri, remiſſ. Et qualiter, vt ſinguli, remiſſiuè.
16 Et quando deliquit communicato, conſilio habet recurſum contra homines de conſilio.
18 Et an teneatur Vniuerſitas non procedente conſilij deliberatione.
19 Vniuerſitas an dicatur delinquere non communicato cõſilio.
20 Vniuerſitas quomodo ſit citanda.
21 Vniuerſitas poteſt comparere per procuratorem in criminalibus.
*21 Communitus faciens conſilium extra locum ſolitum an puniatur.
*22 Congregatus diſcedens a conſilio habetur pro contradicente.
22 Vniuerſitas condemnata pro delicto debet ſoluere pænam pecuniariam
23 Et innocentes non ſunt torquendi, nec pro pęna tenentur ad collectas.
24 Bononia propter rebellionem ſubuerſa ex gratia fuit reædificata.
25 Brixiæ quoque ob rebellionem condemnata fuit remiſſa pęna.
26 Vniuerſitas etiamſi pæna pecuniaria pro delicto mulctetur, delinquentes tamen corporaliter puniri poterunt.